

Εσείς καταδικάζετε τη βία ;

Μετάφραση : **Χρίστος Ανδριανόπουλος**

Απόσπασμα κειμένου που θα κυκλοφορήσει προσεχώς στη γαλλική εφημερίδα « Humanité »

Έχουν καταγραφεί σχεδόν 8.000 προσαγωγές και συλλήψεις εκ των οποίων το 86% αφορά σε ανηλίκους. Πώς κρίνετε αυτή τη διπλή απάντηση της αστυνομίας και της δικαιοσύνης; Απειλεί τη δημοκρατία μας;

Τα τελευταία χρόνια, στη Γαλλία, η αστυνομική και δικαστική βία έχει ενταθεί δραματικά απέναντι στα κοινωνικά κινήματα. Η κυβέρνηση Ολάντ προκάλεσε μια μείζονα καμπή: η βίαιη καταστολή των κινητοποιήσεων ενάντια στον νόμο για την εργασία και ο θάνατος του νεαρού οικολόγου ακτιβιστή Ρεμί Φρεζ συνόδευσαν την αθέτηση όλων των προεκλογικών υποσχέσεων. Από το 2017, ο Μακρόν συνεχίζει στην ίδια κατεύθυνση. Απέναντι στο κίνημα των Κίτρινων Γιλέκων, η αστυνομία καταφεύγει σε πολεμικά όπλα: LBD40, χειροβομβίδες διάλυσης συγκεντρώσεων, επιθέσεις των δυνάμεων καταστολής, ακρωτηριασμοί, «προληπτικές» συλλήψεις, περικυκλώσεις και εγκλωβισμοί διαδηλωτών, σωματικές έρευνες και κατασχέσεις γίνονται πιά συστηματική πρακτική.

Σήμερα, η βία που ασκείται στους μαθητές λυκείου είναι χωρίς προηγούμενο. Τα στοιχεία είναι απολύτως εξωφρενικά: χιλιάδες προσαγωγές και κρατήσεις, σκοπούμενοι και εξευτελιστικοί τραυματισμοί, δακρυγόνα και ξυλοδαρμοί, σοβαροί ακρωτηριασμοί που αφήνουν εφήβους ανάπηρους για την υπόλοιπη ζωή τους. Μια καταστολή που γίνεται ακόμη πιο άγρια καθώς το μαζικό κίνημα της νεολαίας ξεκίνησε από τις λαϊκές συνοικίες, όπου οι κάτοικοι υφίστανται στην καθημερινότητά τους εδώ και χρόνια την κοινωνική, ρατσιστική και αποικιακή βία.

Εάν σε αυτή την εικόνα προστεθεί η απόλυτη κώφωση της εξουσίας και ο τοξικός ρόλος των κυρίαρχων μέσων ενημέρωσης, τότε ναι, η δημοκρατία μας διατρέχει μεγάλο κίνδυνο. Διαπιστώνουμε επίσης πόσο εύθραυστες, μερικές και ανολοκλήρωτες είναι δημοκρατικές κατακτήσεις. Διότι πέραν του δικαιώματος ψήφου αφορούν επίσης στο δικαίωμα να καθορίζουμε τις συνθήκες της ζωής μας, της εργασίας μας, των σπουδών μας· το δικαίωμα να ακουγόμαστε και να μας ακούνε, να αποφασίζουμε συλλογικά· με δυο λόγια το δικαίωμα να ξαναπάρουμε στα χέρια μας τον κόσμο μας που έχει ρημάξει ο καπιταλισμός. Αυτό λένε οι νέοι σήμερα και το λένε με ένα θάρρος και αξιοθαύμαστη οξυδέρκεια , αλλά και με μια αίσθηση αλληλεγγύης που διαψεύδει όλες τις

καρικατούρες που φτιάξαμε για αυτούς.

Βλέποντας το μαθητικό κίνημα και στα κοινωνικά κινήματα γενικότερα, μπορούμε να πούμε ότι ο καπιταλισμός σε κρίση και η βία είναι αδιάρρηκτα συνδεδεμένοι;

Είναι η τρομοκρατία αυτή απλά μια εκτροπή; Βεβαίως και όχι. Και έχουμε κάθε δίκιο να μιλάμε για καπιταλισμό: βρίσκεται στον πυρήνα και της ιστορίας μας όσο και του παρόντος μας.

Μετά τον πόλεμο οι κοινωνικές κατακτήσεις έγιναν αμέσως στόχος των καπιταλιστών και των κυρίαρχων τάξεων. Από το 1973 κιόλας το πραξικόπημα του Πινοσέτ, υποβοηθούμενο από την κρίση, έδωσε το έναυσμα για τη μεγάλη ταξική ρεβάνς των αστών και για την ένοπλη κυριαρχία των αγορών. Σταδιακά, οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές επιβάλλονται παντού, με τους διεθνείς θεσμούς να είναι στην καρδιά αυτής της διαδικασίας. Οι θεσμοί αυτοί μετατρέπουν το χρέος και τα δημόσια ελλείμματα σε όπλο εναντίον των λαών: το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, η Παγκόσμια Τράπεζα, η Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ατζέντα των κυρίαρχων τάξεων είναι σαφής: μείωση μισθών, διάλυση και εμπορευματοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών, ανταγωνισμός μεταξύ εργαζομένων και επισφάλεια, χρηματιστική παγκοσμιοποίηση και το χρέος ως όπλο.

Παράλληλα με όλα αυτά έχουμε την συστηματική καταστολή με φόντο τους ιμπεριαλιστικούς πολέμους. Στόχος είναι η αύξηση του ποσοστού κέρδους, ένας στόχος που επιτευχθεί, χωρίς ποτέ ωστόσο να ξεπεραστεί η δομική κρίση που ο καπιταλισμός δεν μπορεί να επιλύσει παρά μόνο οξύνοντάς την περισσότερο.

Αυτή είναι η μακρά ιστορία με την οποία αναμετράται η νεολαία σήμερα, πληρώνοντας ακριβά την προσεκτικά σχεδιασμένη διάλυση των δημόσιων υπηρεσιών. Στην καρδιά όλων αυτών το σχολείο. Ένας χώρος υποτίθεται σύμφυτος με την ισότητα έχει γίνει πιά εργοστάσιο κοινωνικής αδικίας. Βία είναι η ίδια η αθλιότητα των συνθηκών φοίτησης, η κοινωνική διαλογή που επιβάλλει το Parcoursup, η έλλειψη εκπαιδευτικών, οι μεταρρυθμίσεις του Μπλανκέρ που υποβάλλουν τους μαθητές σε μια πίεση ασύμβατη με την ήρεμη και ουσιαστική μάθηση, και με απόλυτη απουσία επαγγελματικής προοπτικής.

Η άγρια καταστολή του παραπαίοντος μακρονισμού, που είναι το μόνο μέσω που διαθέτει απέναντι σε αυτή τη δικαιολογημένη οργή, τοποθετεί τη Γαλλία στους ουραγούς των δημοκρατικών καθεστώτων. Ωστόσο, οι κινητοποιήσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη φέρνουν έναν άνεμο ελπίδας. Απέναντι στην κοινωνική βία του σημερινού καπιταλισμού και στην απειλή της ακροδεξιάς, απέναντι στην κλιματική απορρύθμιση, το σεξισμό και το ρατσισμό, απέναντι στην αδιανόητη καταστροφή της Παλαιστίνης, αυτή η εκπληκτική εξέγερση της νεολαίας πρέπει πάση θυσία να βρει κι άλλους στο πλευρό της και να δυναμώσει. Φέρνει μέσα της αιτήματα που αφορούν στο σύνολο των λαϊκών στρωμάτων. Είναι παγκόσμια ! Βέβαια η σύγκλιση των κινημάτων δεν γίνεται κατά παραγγελία και από τα πάνω αλλά προετοιμάζεται, με τη συμβολή όλων των οργανωμένων δυνάμεων του συνδικαλιστικού, κοινωνικού και πολιτικού χώρου που στέκονται αλληλέγγυες. Το κοινό μας μέλλον είναι αυτή η νεολαία που αγωνίζεται, ό,τι κι αν κάνει αυτός ο παλιός κόσμος, που κατάντησε να κάνει λάβαρό του την

υπεράσπιση των σκουπιδοτενεκέδων.

Ποια είναι τα κυριότερα ζητήματα που αναδεικνύουν τα επεισόδια της 17ης Οκτωβρίου και των επόμενων ημερών;

Τα σποραδικά και θεαματικά επεισόδια της 17ης Οκτωβρίου, περιορισμένα ως προς την έκταση τους αλλά ιδανικά για φωτογραφική προβολή, είναι αποτέλεσμα της στρατηγικής καταστολής και της αποσάθρωσης που ακολουθεί ο μακρονισμός, εκφράζουν όμως επίσης την οργή και την πολιτική κρίση που βαθαίνουν αδιάκοπα. Απέναντι στην προπαγάνδα που ξεχειλίζει, απέναντι σε μια αυταρχική στροφή που θυμίζει τις πιο σκοτεινές στιγμές της ιστορίας μας, απέναντι σε έναν ταξικό πόλεμο με όρους Βερσαλλιών, πρέπει να θυμίσουμε ότι στη Γαλλία 10 εκατομμύρια άνθρωποι ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, την ώρα που 211 δισεκατομμύρια ευρώ δημόσιου χρήματος προσφέρθηκαν, χωρίς το παραμικρό αντάλλαγμα, στους κεφαλαιοκράτες. Αυτή η κοινωνική κατεδάφιση δεν παράγει εικόνες: ο καπιταλισμός είναι σεμνότυφος.

Επείγει σήμερα να οργανωθεί μια αντεπίθεση, μέσα από τη συνένωση των επιμέρους εστιών οργής και την οικοδόμηση της γενικής απεργίας, αλλά και μέσα από μια πολιτική επανεφεύρεση στον χώρο της ρήξης με την καθεστηκυία τάξη, από την πλευρά μιας αριστεράς στο ύψος των περιστάσεων και της κρίσης που ζούμε. Μια τέτοια διαδικασία απαιτεί χρόνο· δεν είναι ούτε γραμμική ούτε προβλέψιμη. Απέναντι στη στρατηγική του φόβου, στον ήχο της μπότας, στην πρόκληση και τη χειραγώγηση, απέναντι σε ένα συντηρητικό μέτωπο που στραγγαλίζει ελευθερίες και συσπειρώνει από φανατικούς νεοφιλελεύθερους —μερικοί και κάποιους που τολμούν να λέγονται αριστεροί— μέχρι την ακροδεξιά, το καλύτερο αντίδοτο είναι η μαζική συμμετοχή στις κινητοποιήσεις που έρχονται. Η ιστορία δεν έχει τελειώσει, πόσο μάλλον όταν πλέον καίγεται ο δικός μας κόσμος.

Σημειώσεις

Ο νόμος «Loi relative au travail, à la modernisation du dialogue social et à la sécurisation des parcours professionnels», γνωστός ως «loi Travail» ή «loi El Khomri», ψηφίστηκε το 2016 από την κυβέρνηση του Μανουέλ Βαλς, με πρωτοβουλία της τότε υπουργού Εργασίας Μιριάμ Ελ Κομρί. Μεταξύ άλλων, έδινε προτεραιότητα στις επιχειρησιακές συμβάσεις έναντι των κλαδικών, επέτρεπε την υπό όρους αύξηση των ωρών εργασίας, διευκόλυνε τις απολύσεις και διεύρυνε τα περιθώρια εργοδοτικής παρέμβασης στην οργάνωση του χρόνου εργασίας, ενισχύοντας συνολικά τα εργοδοτικά προνόμια. Ο νόμος πυροδότησε μερικές από τις μαζικότερες κινητοποιήσεις συνδικάτων και νεολαίας από τη δεκαετία του 1990. (σημ. του μεταφραστή ; βλ. συνέντευξη

<https://k-lab.zone/gallia-kinima-kata-tou-nomou-el-komri-prooptikes-ke-aneparkies-synentefxi-ton-gabriel-lafleur/>)

Αναφέρεται στον θάνατο του 21χρονου οικολόγου ακτιβιστή Ρεμί Φρες (Rémi Fraisse), στις 26 Οκτωβρίου 2014, κατά τη διάρκεια κινητοποιήσεων ενάντια στην κατασκευή φράγματος στο Σιβένς (Sivens), στη νοτιοδυτική Γαλλία. Ο νεαρός σκοτώθηκε από έκρηξη χειροβομβίδας κρότου-λάμψης που εκτόξευσε χωροφύλακας κατά την επιχείρηση καταστολής της κινητοποίησης. Τον Φεβρουάριο

του 2025, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου καταδίκασε τη Γαλλία σχετικά με το συμβάν. (σημ. του μεταφραστή)

Το Parcoursup είναι το σύστημα εισαγωγής στην ανώτατη εκπαίδευση που θέσπισε η κυβέρνηση Μακρόν το 2018, αντικαθιστώντας το προηγούμενο σύστημα που βασίζονταν στο δικαίωμα του/της κάθε κατόχου απολυτηρίου να σπουδάσει σε ανώτερο ίδρυμα. Το Parcoursup βασίζεται στην αξιολόγηση των φακέλων των υποψηφίων και στην κατάταξή τους με κριτήρια που συνδέονται με τις απαιτήσεις κάθε σχολής, ενισχύοντας τη λογική της επιλογής και του ανταγωνισμού. Η μεταρρύθμιση επικρίθηκε για την εντατικοποίηση της πίεσης σε μαθητές και γονείς και για τους κοινωνικούς και πολιτισμικούς αποκλεισμούς που, σύμφωνα με τους επικριτές της, αναπαράγει. Η εφαρμογή της προκάλεσε το 2018 μαζικές μαθητικές και φοιτητικές κινητοποιήσεις. (σημ. του μεταφραστή)

Η μεταρρύθμιση του γαλλικού λυκείου, που παρουσιάστηκε το 2018 από τον υπουργό Εθνικής Παιδείας Jean-Michel Blanquer και εφαρμόστηκε σταδιακά από το 2019, κατήργησε τις τρεις γενικές κατευθύνσεις (θετικών επιστημών, οικονομικών και κοινωνικών επιστημών, φιλολογικών σπουδών), αντικαθιστώντας τις με ένα σύστημα μαθημάτων ειδίκευσης που επιλέγουν οι μαθητές. Σε συνδυασμό με το Parcoursup, το νέο σύστημα επικρίθηκε ότι ενίσχυσε τις κοινωνικές ανισότητες και τους αποκλεισμούς, ενώ διεύρυνε τις έμφυλες ανισότητες στις εκπαιδευτικές επιλογές. (σημ. του μεταφραστή)

Αναφέρεται στην πρακτική των μαθητών που συμμετείχαν στις διαδηλώσεις να στήνουν οδοφράγματα με κάδους απορριμμάτων, συχνά βάζοντάς τους φωτιά. Εντυπωσιακή είναι η στοχοποίηση στελεχών και δημάρχων της αριστεράς με την κατηγορία ότι ανέχονται αυτή την πρακτική, καθώς και η δυσανάλογη προβολή των εικόνων με τους φλεγόμενους κάδους από τα μέσα ενημέρωσης. (σημ. του μεταφραστή)

Η αναφορά παραπέμπει στην Παρισινή Κομμούνα του 1871, όταν τα στρατεύματα της δοσιλογικής κυβέρνησης των Βερσαλλιών, με την υποστήριξη των Πρώσων, κατέστειλαν αιματηρά την επαναστατημένη πρωτεύουσα. Η έκφραση φέρει ισχυρό ιστορικό και πολιτικό φορτίο, παραπέμποντας στην αντιμετώπιση των ταξικών συγκρούσεων με όρους στρατιωτικής καταστολής και μαζικών εκτελέσεων. (σημ. του μεταφραστή)

*** Η Isabelle Garo**, είναι φιλόσοφος και μέλος της συντακτικής ομάδας του περιοδικού « *Contretemps* »